

تبیین ضرورت آموزش مهارت‌های زندگی در دوره‌ی ابتدایی

سید ابوالفضل احمدی^{۱*}، محمدرضا دهقان^۲، محمداقبر شبانی^۳، فرهنگ مهرپرور^۴

۱- دانشجوی کارشناسی پیوسته علوم تربیتی، دانشکده علامه طباطبایی سبزوار، دانشگاه فرهنگیان، ایران

Sayyedahmadi4444@gmail.com

۲- دانشجوی کارشناسی پیوسته علوم تربیتی، دانشکده علامه طباطبایی سبزوار، دانشگاه فرهنگیان، ایران

Mdehghan9498@yahoo.com

۳- دانشجوی کارشناسی پیوسته علوم تربیتی، دانشکده علامه طباطبایی سبزوار، دانشگاه فرهنگیان، ایران

Mohammadbagher.s@yahoo.com

۴- دانشجوی کارشناسی پیوسته علوم تربیتی، دانشکده علامه طباطبایی سبزوار، دانشگاه فرهنگیان، ایران

Fm8676@gmail.com

چکیده

امروزه خانواده‌ها در پرورش هوش و استعداد کودکانشان قدم‌های محکم‌تر و موثرتری نسبت به گذشته برمی‌دارند و انتظاراتشان در زمینه کارآمدی فرزندانشان نیز بالاتر رفته است. آنها دریافته‌اند که در وضعیت کنونی، باید تفکر و اندیشه کودکان و نوجوانان را در سطوح بالاتری پرورش داد. در واقع بهتر است این چنین بیندیشیم که بایستی کودکان را در برابر مشکلات و مسائل روانی واکنش‌ناپذیر و این کار با آموزش مهارت‌های زندگی به آنها عملی می‌گردد. منظور از مهارت‌های زندگی، توانایی‌هایی نظیر تصمیم‌گیری، حل مسئله، تفکر خلاق، تفکر انتقادی، روابط موثر اجتماعی، خودشناسی، همدلی و کنار آمدن با هیجان‌ها افشارهای روانی است. در نتیجه کودکان می‌آموزند که در دنیای پیشرفته و پیچیده کنونی، چگونه زندگی نمایند تا از آسیب‌پذیری کمتری برخوردار باشند. نکته‌ی مهم‌تر این که لازم است از همان سال‌های اولیه زندگی، به ویژه از دوره ابتدایی، به آموزش مهارت‌های زندگی به افراد پرداخت تا آنان یاد بگیرند که چگونه شکنندگی را از خود دور ساخته و به مسائل زندگی به عنوان معماهای قابل حل نگاه کنند. به این ترتیب هدف از پژوهش حاضر، تبیین ضرورت آموزش مهارت‌های زندگی در دوره ابتدایی است و اطلاعات مربوطه به صورت توصیفی-تحلیلی و به روش کتابخانه‌ای جمع‌آوری شده است. همچنین منابع مورد استفاده در این تحقیق شامل اسناد و مدارک مکتوب از قبیل کتاب‌ها، مقالات و ... بوده است. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که آموزش مهارت‌های زندگی به افراد جامعه و آشنا ساختن آنان با راه‌های مقابله با تنیدگی‌های زندگی، خصوصاً در دوره ابتدایی حائز اهمیت فراوان است.

*Corresponding author: Sayyed Abolfazl Ahmadi

Email: Sayyedahmadi4444@gmail.com

کلمات کلیدی: مهارت‌های زندگی، دوره‌ی ابتدایی، کودک، خانواده

۱. مقدمه

امروزه به دلیل ظهور فناوری‌های جدید و صنعتی شدن جامعه، زندگی انسان بیش از پیش دستخوش تغییر و تحول گردیده و با انبوهی از مسائل و مشکلات روبروست که برای حل آنها نیاز به کسب مهارت‌های فردی و اجتماعی احساس می‌شود. در این میان مهارت‌های زندگی به عنوان یک روش پیشگیری از آسیب‌های فردی و اجتماعی اهمیت زیادی دارد و از آنجایی که اکثریت جمعیت کشور ما را کودکان و نوجوانان تشکیل می‌دهند، ضروری است که به زمینه‌های مناسب برای ارتقاء مهارت‌های زندگی از جمله همدلی، نوع دوستی، تصمیم‌گیری، تفکر خلاق، تفکر نقاد، توانایی برقراری ارتباط، مهارت ایجاد و حفظ روابط بین فردی و... در مدارس پرداخته شود؛ به بویژه در مدارس ابتدایی که نقش موثری در شکل‌گیری شخصیت دانش‌آموزان دارد. اهمیت این موضوع تا بجایی است که همه‌ی ملت‌ها و دولت‌ها بویژه متولیان امر آموزش و پرورش به تعلیم و تربیت افرادی دارای خصوصیات فوق می‌پردازند. هدف از پژوهش حاضر، تبیین ضرورت آموزش مهارت‌های زندگی در دوره‌ی ابتدایی است. در این پژوهش سعی شده تا به سه سوال زیر به طور کامل پاسخ دهیم:

۱. مهارت‌های زندگی چیست و انواع مختلف آن کدام است؟

۲. ضرورت آموزش مهارت‌های زندگی در مدارس ابتدایی چیست؟

۳. راهکارهای مناسب برای آموزش مهارت‌های زندگی به کودکان کدام است؟

لازم به یادآوری است که مهارت‌های زندگی اکتسابی و آموختنی است. میتوان آنها را آموزش داد و میتوان یاد گرفت. بنابراین هیچگاه برای شروع کردن دیر نیست. میتوان اطمینان داشت که چنانچه در تلاش خود مصمم تر باشیم، قطعاً به نتایج ارزنده‌ای خواهیم رسید. [۱] با این حال، گونه‌ها و شاخص‌های بسیاری از علم، امروزه تاییدکننده‌ی آموزش مهارت‌های زندگی در دوران کودکی اول یا همان دوره ابتدایی است که ما با توجه به نقش مدارس در پرورش این مهارت‌ها در این دوره سنی، به سراغ آن رفته و به این موضوع به طور جزئی پرداخته ایم.

۲. بیان مسئله

وقتی به خاطر آنچه در اطرافمان می‌گذرد احساس سردرگمی می‌کنیم، مهارت‌های زندگی به نظرمان اهمیت خاصی پیدا می‌کنند. مهارت‌های زندگی در هنگام تغییر و تحولات اطمینان خاطر و قدرت به ما می‌دهند. [۱] مهارت‌های زندگی توانایی‌هایی هستند که به ما کمک می‌کنند تا در موقعیت‌های گوناگون، عاقلانه و درست رفتار کنیم؛ به طوری که با خود و دیگران سازگارانه ارتباط برقرار کرده و بدون استفاده از خشونت بتوانیم مسائل پیش آمده را حل نماییم و ضمن به دست آوردن موفقیت در زندگی، احساس شادمانی داشته باشیم. تقویت اعتماد به نفس، تقویت روحیه مشارکت و همکاری، رشد و تقویت عواطف انسانی، کمک به شناسایی و بیان احساسات، تامین تندرستی جسمی و سلامتی روانی و ساختن یک شهروند